

Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС за I півріччя 2014 року

Друга половина I півріччя 2014 року для ринку кредитної кооперації України був найважчою за останні 5 років.

За даними Нацкомфінпослуг, ситуації на ринку кредитної кооперації України погіршилася, що є наслідком падіння ринкових очікувань економічних суб'єктів на фоні суспільних, економічно-політичних подій.

Станом на 01.07.2014 року на ринку кредитної кооперації кількість зареєстрованих кредитних спілок становила 627, з яких 23 % (142 КС) — кредитні спілки-члени ВАКС.

Враховуючи проблеми, з якими ринок кредитної кооперації України стикнувся в I півріччі 2014 року, коли спостерігався стрімкий відтік вкладників і значне зниження платоспроможності позичальників, спілки продовжували проводити доволі обережну фінансову політику. В наслідок цього, зменшилася кількість членів кредитних спілок на 10,4 % (до 878,7 тис. громадян України). У той же час, у кредитних спілках ВАКС кількість членів зменшилась на 7,4 % і на 01.07.2014 року склала 453,7 тис. громадян (51,6 % усього ринку кредитної кооперації України).

Отже, станом на 01.07.2014 року система кредитної кооперації, загальні активи якої перевищують 2,3 млрд грн, об'єднує понад 878,7 тис. громадян України:

- 34,7 тисяч громадян довірили свої кошти українським кредитним спілкам, з них 60,8 % вкладники кредитних спілок, які є членами ВАКС;
- 207,5 тисяч громадян мають діючі кредитні договори, з яких кожен другий позичальник кредитних спілок отримав кредит у кредитній спілці, яка є членом ВАКС.

За підсумками звітних даних кредитних спілок України, активи ринку за січень — червень 2014 року зменшилися на 9,1 % (до 2 361,9 млн грн). Порівняно з аналогічним періодом 2013 року активи кредитних спілок України зменшилися на 15,7 % (станом на 01.07.2013 — 2 803,1 млн грн). Зауважимо, що загальний обсяг активів кредитних спілок-членів ВАКС за січень — червень 2014 року зменшився лише на 2,9 % (до 924,6 млн грн) і порівняно з аналогічним періодом 2013 року цей показник збільшились на 1,8 %. Питома вага активів кредитних спілок-членів ВАКС у загальній сумі активів кредитних спілок України станом на 01.07.2014 року склала більше третини ринку — 39,1 %.

Обсяг кредитування кредитних спілок України в I півріччі 2014 року зменшився порівняно з I півріччям 2013 року на 20,3 %, а середній кредит, наданий одному члену, сягнув понад 10,6 тис. грн. Зокрема, в кредитних спілках ВАКС обсяг кредитів, наданих у I півріччі 2014 року порівняно з I півріччям 2013 року, зменшився на 9,4 %.

З початку 2014 року кредитний портфель кредитних спілок України зменшився на 147,1 млн грн (6,3 %) та на 01.07.2014 становив 2 202 млн грн. За цей же час кредитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС зменшення на 14,6 млн грн (1,7 %) і на 01.07.2014 року склав 830,1 млн грн (37,7 %) від загального кредитного портфеля України.

Найбільш популярними на ринку є кредити, надані на споживчі потреби, а саме: придбання техніки для дому, оплата навчання, лікування й задоволення інших соціальних потреб. Частка таких кредитів сягає понад 64 %.

Варто зазначити, що кредитні спілки-члени ВАКС сформували резерв забезпечення покриття втрат від неповернутих позичок у повному обсязі, тоді як питома вага заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами в кредитному портфелі протягом I півріччя 2014 року зросла та склала 15,7 % (130,7 млн грн) портфеля. Заборгованість за неповернутими та простроченими кредитами в кредитному портфелі кредитних спілок України склала 422,8 млн грн (19,2 %).

За даними Нацкомфінпослуг, відбувається стрімкий відтік внесків (вкладів) на депозитних рахунках членів кредитної спілки. Зазначимо, станом на 01.07.2014 року депозитний портфель кредитних спілок України складав 1 171,5 млн грн, тоді як на початок 2014 року цей показник був на рівні 1 330,1 млн грн. Депозитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС з початку 2014 року зменшився на 7,5 % (45,8 млн грн) та на 01.07.2014 року склав 568 млн грн, або 48,5 % усього депозитного портфеля ринку.

Впродовж I півріччя 2014 року кредитні спілки-члени ВАКС надалі продовжували підвищувати свою капіталізацію. З початку року капітал кредитних спілок-членів ВАКС зріс на 9,4 млн грн і на 01.07.2014 р. становив 284,4 млн грн, у той же час капітал кредитних спілок України зменшився на 73,9 млн грн (до 981,7 млн грн).

Задля високого рівня надійності й стабільності кредитні спілки-члени ВАКС продовжують активно формувати резервний капітал. Так тільки з початку 2014 року резервний капітал кредитних спілок-членів ВАКС збільшився на 6,8 % і на 01.07.2014 р. склав 49,3 % від загального обсягу резервного капіталу ринку.

Сьогодні в умовах соціальних, економічно-політичних подій, а саме — анексований Крим, неоголошена війна на сході, девальвація гривні, фінансовий сектор України переживає непростий період стагнації. Такого падіння ринкових очікувань економічних суб'єктів на ринку України не спостерігалось з кризи 2008—2009 років. Ми стали свідками різкого падіння реальної заробітної плати на фоні швидкого зростання споживчих цін. Як підсумок, знизилася купівельна та кредитоспроможність населення. Наслідком різкого падіння платоспроможності населення є різке зростання простроченої заборгованості позичальників за кредитними зобов'язаннями, відбувається відтік вкладів з депозитних рахунків банків і кредитних спілок України.

Таким чином, у кредитних спілках-членах ВАКС у січні — червні 2014 року спостерігається падіння основних показників діяльності. В першу чергу, за даними Асоціації, це зумовлено падінням показників Східного регіону. Погіршення економічного становища на Сході зумовлено воєнними діями в регіоні.

Відбувається підвищення капіталізації та зменшення ризиків у діяльності кредитних спілок-членів ВАКС за рахунок зростання капіталу та його складових, а саме резервного та пайового капіталу, на фоні зменшення загальної суми капіталу ринку.

Також, враховуючи зростання суми прострочених і неповернених кредитів, спілки надають перевагу позичальникам з позитивною кредитивною історією та високою платоспроможністю, цим самим зменшуючи рівень кредитних ризиків. Кредитні спілки-члени ВАКС проводили зважену кредитно-депозитну політику, про що свідчить відсоток довгострокових вкладів — 61 % депозитного портфеля, у той час як довгострокові кредити займають 51 % кредитного портфеля. Така політика забезпечує платоспроможність і фінансову рівновагу спілки. Певну кількість вільних коштів спілки розміщують в ОКС, тим самим забезпечуючи собі високий рівень ліквідності й у випадку відтоку вкладів матимуть змогу швидко розрахуватися по своїх зобов'язаннях.

Такий підхід до роботи кредитних спілок-членів ВАКС забезпечує високу надійність та якість надання фінансових послуг на ринку кредитної кооперації України. Отже, на сьогодні

переважна більшість кредитних спілок Асоціації, навіть в умовах воєнних дій на Сході, працює стабільно та із задовільним дотриманням вимог законодавства про фінансові послуги і захист прав споживачів.

Матеріал підготувала аналітична служба ВАКС